

„Összefogásra és együttgondolkodásra hívunk”

Megújult a Lenau Ház

Október 3-án ünnepélyes keretek között zajlott le az újjáépített **Lenau Ház** hivatalos átadása. A magyarországi németek dél-dunántúli kulturális központja kormányzati és németországi támogatás segítségével újulhatott meg. A **Pécs** belvárosában található egykori lakóház a XX. század végén került a **Nikolaus Lenau Közművelődési Egyesület** tulajdonába, és immár több mint három évtizede tölti be jelenlegi szerepét. A már régóta esedékes felújítás révén megújult a homlokzat és az udvar, a belső terek pedig nemcsak szebbé, de jobban kihasználhatóvá is váltak.

Az átadóünnepségen megjelenteket a Lenau Ház felújításába beruházó, az épületet nemrég tulajdonló Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnöke köszöntötte. **Englenderné Hock Ibolya** megköszönte a 750 millió forintos kormányzati, valamint a Német Szövetségi Belügyminisztérium által nyújtott támogatást. Elmondta: az országos német önkormányzat már régóta tárgyal a Lenau Egyesülettel a kulturális központ jövőjéről, egyetértve a két intézmény közötti együttműködés fontosságával és szükségességével.

Itt volt az ideje annak, hogy az egyesület és a ház is megújuljon – jelentette ki. „A helyzetünk megváltozott, törekednünk kell arra, hogy megértsük az új kor üzenetét, és annak megfelelően cselekedjünk. Fontos feladatunk van származásunk tudatosításában, anyanyelvünk használatában, valamint a fiataljaink nevelésében annak érdekében, hogy legyen, aki továbbviszi azt, amiért a felmenőink küzdöttek. A Lenau Egyesület pedig sokat tehet ez ügyben. A célhoz vezető első lépés – az épület felújítása – megtörtént. Most az a feladatunk, hogy újra megtöltsük élettellel a házat.”

Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár ünnepi beszédében a magyarországi németek jelentőségét hangsúlyozta. Egyebek mellett kiemelte: hazánk elmúlt évszázada tele volt tragédiákkal, pusztításokkal, ideológiákkal és szenvedéssel. A német közösséget pedig – amely Magyarország jelentős és értékes részét képezte – igazságtalanul bűnbakként kezelték. Hazánk – hangsúlyozta – a németek elűzésével az egyik legkitartóbb, legszorgalmasabb és számos dologban követendő részét veszítette el. Szólt az elűzött és itthon maradt németek kapcsolatának fontosságáról is. „Annak a nemzedéknek, amelyet elűztek, emlékei vannak az óhazáról, az itteni közösségről, a katolikus és evangélikus hitről és sok minden másról. Ez a nemzedék azonban sajnos lassan kihal, ezzel együtt pedig megszűnik az az erős kapocs, amely az elmúlt évtizedekben megvolt: a rendszeres találkozás az elűzött rokonokkal és barátokkal. Velük, akik sokat segítettek. Gazdasági kapcsolatokat köszönhetünk nekik, továbbá sok templom, közösségi ház, és adott esetben közösség megújulását is.”

Az ünnepségen **dr. Hoppál Péter** országgyűlési képviselő, kormánybiztos is felszólalt. Egyebek mellett elismerését fejezte ki az ünnepi műsorban fellépett gyermekeknek – a pécsi **Koch Valéria Iskolaközpont** óvodásainak – rendkívül színvonalas táncuk, valamint a fiatal zenészek – **Kramm András**, **Harashti Marcell** és **Brückner Bálint** – előadása kapcsán. Ezt követően saját emlékeit is felidézte. „Vannak még családok, akiknek a felmenői teljes mértékben a német kultúrát ápolták. Még én magam is emlékszem számos baranyai településen azokra a gyönyörű rakott szoknyás nénikre, akik törték a magyar nyelvet, és akik számára magától értetődő volt a »sváb« anyanyelv. Mára ez már nem jelen idejű valóság, de a leszármazottjaikban ott van a dédszülő, nagyszülő öröksége. Jól látszik, hogy ez beléjük plántáltatott, s viszik is tovább.”

Előtérben **Englenderné Hock Ibolya** és **Kerner Lőrinc**

Vendégek az avatóünnepségen:
Prof. Dr. Gerner Zsuzsanna, Németországi Szövetségi Köztársaság pécsi főkonzulja,
Gugán Iván, az Országos Horvát Önkormányzat elnöke és **Gallai Gregor**, az MNOÖ tagja

A felújított Lenau Ház Pécssett

A Lenau Ház története

Nikolaus Lenau (1802-1850) hazánkban született és nevelkedett osztrák költő volt. A magyarországi német nemzetiség pécsi kulturális intézménye létrejöttékor az ő nevét vette fel. Lenau korában, a XIX. század közepén Pécs még inkább német városnak számított, semmint magyarnak: belvárosában németül, a szigeti városrészében magyarul, másutt horvátul beszéltek. Mivel a mai német anyanyelvű lakosság több mint fele a Dél-Dunántúlon él, a baranyai megyeszékhely a magyarországi németek kultúrájának egyik legfontosabb városa. A Lenau Ház ezért is jelent kiemelkedő értéket a német nemzetiség számára.

Ez az épület volt a Németországi Szövetségi Köztársaság második világháború utáni első kelet-európai beruházása, így már ezzel a ténnyel is beírta magát a történelemkönyvek lapjaira. A történet 1985-ben kezdődött, amikor a Nikolaus Lenau Közművelődési Egyesület – a keleti blokk első független német civil szervezete – megalakult. 1986 októberében Pécs testvérvárosa, Fellbach tízezer márkát adományozott az egyesület és kulturális tevékenysége otthonának szánt Lenau Ház felépítésére.

A pécsi városi tanács 1987. januárban a Lenau Egyesületnek adományozta a belvárosban található, műemlékvédelem alatt álló egykori német kereskedőházat, amely azonban újjáépítésre, illetve átépítésre szorult. 1987 áprilisában Fellbachban Lenau Ház Támogatói Kör létesült. A Német Szövetségi Külügyminisztérium és a második világháború után Magyarországról elűzött németek szervezetei, valamint más egyesületek végül másfélmillió márkát adományoztak az épület felújítására.

Pécs és Fellbach városa s a Nikolaus Lenau Közművelődési Egyesület 1988-ban írta alá a szerződést, amelyben Pécs Megyei Jogú Város Tanácsa a Lenau Ház udvara régészeti feltárásának kiadásait, a német fél pedig a ház beruházási és építési költségeit vállalta magára. Ennek nyomán 1988 júliusában megkezdődtek s 1989 őszéig tartottak a munkálatok. A hivatalos és ünnepélyes átadás többhónapos próbaüzemet követően 1990 pünkösd vasárnapján történt meg.

A Lenau Ház (Pécs, Munkácsy u. 8.) – az ugyancsak pécsi Koch Valéria Iskolaközpont mellett – a vármegye oktatási-kulturális életének egyik legtekintélyesebb ilyen jellegű intézménye. Az egyemeletes, klasszicista stílusú épület kertjében Trischler Ferenc szobra emlékeztet a svábok kitelepítésére.

Az ünnepség utolsó felszólalója *Flódung János*, a Nikolaus Lenau Közművelődési Egyesület elnöke volt, aki a Lenau Ház méltó továbbélésére szólított fel. A Lenau Házat működtető egyesület vezetőjeként emlékeztetett arra, hogy számos – a mai magyarországi németek számára már a mindennapok részévé vált – kezdeményezés ennek az épületnek falai között fogalmazódott meg, és innen terjed el az egész országban. „Nem volt és nincs olyan elnöke a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának, aki ne tekintette volna, illetve ne tekintethetné a Lenau Házat és az itteni szellemiséget későbbi sikereinek egyik első, ösztönző tényezőjének.” Felemlítette azt is, hogy az egyesület a ház átépítése során is végezte a tevékenységét, ám az e munkálatok miatt elmaradt rendezvények hiányában kevésbé volt érzékelhető. „Idén ősszel azonban egy új korszak veheti kezdetét, hiszen egy, a XXI. század előírásainak megfelelő, korszerű Lenau Ház falai között folytathatjuk tevékenységünket. Ahhoz, hogy az elkövetkező négy évtized sikeres lehessen, összefogásra és együttgondolkodásra hívunk minden egyesületi tagot. Elődeink óriási szolgálatot tettek nekünk azzal, hogy megvilágították azokat az értékeket, amelyek őseink mindennapjait jellemezték. Az őket követő nemzedékek viszont többnyire megelégedtek azzal, hogy csupán a fény által megvilágított dolgok árnyékképeit ismerjék meg. Legyen a Lenau Egyesület az a közösség, amely – *Platón* görög filozófus barlang hasonlatának értelmében – tovább merészkedik, hogy megismerhesse az árnyékképek mögött rejlő dolgok eredeti mivoltát is!”

LdU Presse

Óvodások a színpadon:
„Schuster flick mein Schuh...”